

Krajowy Sekretariat Nauki i Oświaty NSZZ „Solidarność”

National Secretariat of Science and Education of NSZZ „Solidarność”

Warszawa, 31 lipca 2026 r.

L.dz. KSNiO/KSOiW/336w/2026

Szanowna Pani

Barbara Nowacka

Minister Edukacji Narodowej

Dot.: DKO-WNPiOsZ.0231.1.2026.AG

**Opinia Krajowego Sekretariatu Nauki i Oświaty NSZZ „Solidarność”
do projektu rozporządzenia Ministra Edukacji zmieniającego rozporządzenie
w sprawie nadzoru pedagogicznego (projekt z dnia 2 lipca 2026 r.)**

**Opinia przygotowana w konsultacji
z Krajową Sekcją Oświaty i Wychowania NSZZ „Solidarność”**

Projekt przewiduje przede wszystkim przywrócenie **monitorowania** jako jednej z form nadzoru pedagogicznego, obok kontroli i wspomagania. Zgodnie z projektowaną definicją monitorowanie ma obejmować zbieranie i analizę informacji o działalności dydaktycznej, wychowawczej, opiekuńczej oraz innej działalności statutowej szkoły lub placówki, a także o wypadkach i innych zdarzeniach nadzwyczajnych, w celu identyfikowania i eliminowania zagrożeń w prawidłowej realizacji zadań szkoły lub placówki. Projekt przewiduje również wykorzystywanie arkuszy monitorowania zatwierdzanych przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania, zawiadomienie dyrektora szkoły co najmniej 3 dni przed planowanym rozpoczęciem monitorowania, możliwość sporządzania protokołu kontroli w postaci elektronicznej oraz dostosowanie planów nadzoru pedagogicznego na rok szkolny 2026/2027 do dnia 15 września 2026 r.

KSNiO NSZZ „Solidarność” nie kwestionuje potrzeby prowadzenia nadzoru pedagogicznego ani możliwości wykorzystywania monitorowania jako narzędzia diagnozowania funkcjonowania szkół i placówek. Monitorowanie może być rozwiązaniem przydatnym, jeżeli będzie służyło rozpoznawaniu problemów, identyfikowaniu potrzeb szkół oraz wspieraniu jakości pracy dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej. Warunkiem akceptacji tego kierunku jest jednak takie ukształtowanie przepisów, aby monitorowanie nie

stało się kolejnym narzędziem zwiększania biurokracji i obowiązków sprawozdawczych dyrektorów oraz nauczycieli.

W ocenie KSNiO projekt wymaga doprecyzowania przede wszystkim w zakresie relacji między monitorowaniem a kontrolą. Projektowana definicja monitorowania jest szeroka i obejmuje wiele obszarów funkcjonowania szkoły. Może to w praktyce powodować trudności w odróżnieniu monitorowania od kontroli. Dlatego konieczne jest jednoznaczne wskazanie, że monitorowanie ma charakter diagnostyczny, informacyjny i wspierający, a nie kontrolny. Jeżeli wyniki monitorowania miałyby prowadzić do dalszych działań nadzorczych, powinno się to odbywać z zachowaniem procedur właściwych dla kontroli.

KSNiO zwraca także uwagę na ryzyko zwiększenia obowiązków dokumentacyjnych. Projekt zakłada stosowanie arkuszy monitorowania zatwierdzanych przez ministra oraz obowiązek udzielania informacji na pytania zawarte w narzędziach nadzoru pedagogicznego. Rozwiązanie to może sprzyjać ujednoliceniu narzędzi monitorowania w skali kraju, jednak wymaga doprecyzowania, aby arkusze były przejrzyste, krótkie, celowe i ograniczone do danych niezbędnych oraz nie prowadziły do nadmiernej sprawozdawczości po stronie szkół i placówek. Monitorowanie nie powinno prowadzić do tworzenia rozbudowanych opisów, analiz, zestawień i sprawozdań, które będą przygotowywane przez szkoły bez dodatkowego czasu i wsparcia organizacyjnego.

Zastrzeżenia KSNiO budzi termin zawiadomienia dyrektora szkoły o planowanym monitorowaniu. Termin co najmniej 3 dni przed rozpoczęciem monitorowania może być wystarczający wyłącznie przy prostych i ograniczonych zakresach monitorowania. W przypadku szerszych zagadnień, wymagających przygotowania danych lub dokumentacji, termin ten może okazać się niewystarczający, zwłaszcza w okresach szczególnego obciążenia organizacyjnego szkół, takich jak początek roku szkolnego, klasyfikacja, organizacja pomocy psychologiczno-pedagogicznej czy przygotowanie dokumentacji wewnątrzszkolnej.

Projekt w obecnym kształcie stwarza ryzyko powstania mechanizmu nadzoru, w ramach którego szkoły będą zobowiązane do przekazywania coraz większej liczby informacji, zestawień i wyjaśnień, bez zapewnienia im elementarnych gwarancji proceduralnych. Trudno zaakceptować sytuację, w której monitorowanie ma obejmować szerokie obszary działalności szkoły, natomiast dyrektor pozostaje de facto pozbawiony wpływu na sposób wykorzystania zebranych informacji i formułowanych na ich podstawie ocen.

KSNiO nie sprzeciwia się samemu monitorowaniu. Sprzeciw budzi natomiast tworzenie instrumentu nadzorczego, który może być wykorzystywany jako uproszczona forma kontroli, niewymagająca zachowania standardów ochrony praw szkoły i dyrektora. Nadzór pedagogiczny nie może być oparty na zasadzie „najpierw zbierzmy informacje, a później zdecydujemy, jakie skutki im przypisać”. Zakres uprawnień organu nadzoru oraz prawa szkoły powinny być określone jasno, jednoznacznie i w sposób niebudzący wątpliwości.

Pozytywnie należy ocenić kierunek polegający na umożliwieniu sporządzania protokołu kontroli w postaci elektronicznej i podpisywania go kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym. Rozwiązanie to może

usprawnić obieg dokumentów. Powinno mu jednak towarzyszyć zapewnienie dyrektorom szkół odpowiednich warunków technicznych oraz zachowanie możliwości sporządzenia protokołu w postaci papierowej w sytuacji, gdy szkoła nie dysponuje odpowiednimi warunkami technicznymi. Cyfryzacja procedur nadzorczych nie może prowadzić do przerzucania na dyrektorów obowiązku korzystania z prywatnego sprzętu lub prywatnych narzędzi technicznych.

KSNiO zwraca ponadto uwagę, że termin dostosowania planów nadzoru pedagogicznego na rok szkolny 2026/2027 do dnia 15 września 2026 r. jest bardzo krótki. Przypada on w okresie szczególnego obciążenia dyrektorów szkół zadaniami organizacyjnymi związanymi z rozpoczęciem roku szkolnego. Warto rozważyć wydłużenie tego terminu albo wprowadzenie rozwiązania przejściowego, które pozwoli dyrektorom dostosować plany nadzoru w sposób rzetelny, a nie jedynie formalny.

Wnioski KSNiO NSZZ „Solidarność”

KSNiO NSZZ „Solidarność” wnosi o doprecyzowanie projektu w następującym zakresie:

1. wskazanie, że monitorowanie ma charakter diagnostyczny, informacyjny i wspierający;
2. wyraźne rozgraniczenie monitorowania od kontroli;
3. ograniczenie zakresu arkuszy monitorowania do danych rzeczywiście niezbędnych;
4. wydłużenie terminu zawiadomienia o monitorowaniu do co najmniej 7 dni roboczych albo wprowadzenie takiego terminu dla monitorowania o szerszym zakresie;
5. zapewnienie dyrektorowi szkoły prawa do informacji o wynikach monitorowania;
6. umożliwienie dyrektorowi zgłoszenia uwag do wyników monitorowania;
7. zagwarantowanie, że monitorowanie nie będzie prowadziło do nadmiernego zwiększenia obowiązków dokumentacyjnych szkół;
8. zapewnienie warunków technicznych do elektronicznego podpisywania protokołów kontroli;
9. zachowanie możliwości sporządzania protokołu kontroli w postaci papierowej, jeżeli warunki techniczne szkoły nie pozwalają na bezpieczne podpisanie dokumentu elektronicznego;
10. rozważenie wydłużenia terminu dostosowania planów nadzoru pedagogicznego na rok szkolny 2026/2027.

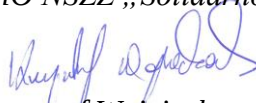
KSNiO NSZZ „Solidarność” podkreśla, że szkoły i placówki oświatowe od lat zmagają się z nadmiernym obciążeniem obowiązkami administracyjnymi i sprawozdawczymi. Każda nowa forma nadzoru pedagogicznego powinna służyć realnemu wsparciu procesu kształcenia, wychowania i opieki, a nie prowadzić do dalszego zwiększania biurokracji. Nie można zaakceptować rozwiązań, które pod pozorem monitorowania tworzą dodatkowe obowiązki dokumentacyjne lub umożliwiają prowadzenie działań o charakterze kontrolnym bez zapewnienia dyrektorom szkół podstawowych gwarancji proceduralnych.

Nadzór pedagogiczny powinien być narzędziem wspierania jakości pracy szkół, a nie kolejnym mechanizmem generowania dokumentów, zestawień i raportów przygotowywanych kosztem czasu przeznaczonego na realizację zadań edukacyjnych. W obecnym brzmieniu

projekt nie daje wystarczających gwarancji, że monitorowanie nie stanie się dodatkowym źródłem obciążeń dla dyrektorów i nauczycieli. Dlatego KSNiO NSZZ „Solidarność” oczekuje wprowadzenia zmian zapewniających przejrzyste zasady monitorowania, ochronę praw szkół oraz rzeczywiste ograniczenie obowiązków administracyjnych związanych z wykonywaniem nadzoru pedagogicznego.

W imieniu Prezydium KSNiO NSZZ „Solidarność”

*Zastępca Przewodniczącego
KSNiO NSZZ „Solidarność”*

Krzysztof Wojciechowski